

Sygn. akt V Ua 27/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Marzena Głuchowska SSO Stanisław Pilarczyk
Protokolant:	Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014r. w Kaliszu

apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 17 kwietnia 2014 r. sygn. akt IV U 53/14

w sprawie z wniosku **E. K., M. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.**

o zasiłek chorobowy i zasiłek macierzyński

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 19 grudnia 2013r.:

- przyznał E. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 04 września 2013r. do 01 grudnia 2013r. oraz zasiłku macierzyńskiego od 02 grudnia 2013r. od podstawy wymiaru 1200, 30 zł uwzględniającej podstawę składki z nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego zarówno z okresu działalności gospodarczej jak i współpracy, tj. okres od września 2012r. do sierpnia 2013r.
- odmówił ubezpieczonej ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego za w/w okresy z uwzględnieniem wyłącznie podstawy składki ze współpracy.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że przy ustaleniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego uwzględnia się przychód uzyskany za okres nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, z tytułu którego przysługuje zasiłek. Za okres nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego uważa się następujące po sobie okresy podlegania

ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu działalności pozarolniczej, a następnie z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności pozarolniczej.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła E. K. oraz jej mąż M. K. wnosząc o przyznanie świadczeń z ubezpieczenia chorobowego z uwzględnieniem podstawy składki wyłącznie z okresu współprowadzenia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując w pełni argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Rejonowy Sad Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2014r. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.z dnia 19 grudnia 2013r. w ten sposób, że przyznał odwołującej E. K. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 4 września 2013r. do 1 grudnia 2013r. oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia (...) ustalonego od podstawy składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą.

Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach faktycznych: Odwołująca E. K. od dnia 1 maja 2012r. do 4 kwietnia 2013r. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w postaci fryzjerstwa i zabiegów kosmetycznych. Podstawa wymiaru składki wówczas wynosiła kwotę 480,00 zł. Odwołująca zawiesiła przedmiotową działalność gospodarczą z uwagi na jej nieopłacalność. Od dnia 5 kwietnia 2013r. zgłosiła się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osoba współpracująca z mężem M. K., prowadzącym działalność gospodarczą i opłacała z tego tytułu składki. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie odwołującej wynosiła kwotę 2800,00 zł. Odwołująca nie wyrejestrowała się z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Zaprzestała jednak opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe z tego tytułu. W dniu (...) odwołująca urodziła dziecko. W okresie od 4 września 2013r. do 1 grudnia 2013r. była niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Od dnia (...) odwołującej przysługuje zasiłek macierzyński. W okresie 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień zachorowania odwołująca była zdolna do pracy – nie pobierała świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd I instancji uznał, iż odwołująca podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu na podstawie dwóch różnych tytułów - do dnia 4 kwietnia 2013r. z tytułu prowadzonej osobiście działalności gospodarczej, a od dnia 5 kwietnia 2013r. jako osoba współpracująca. Rozróżnienie powyższego wprowadza przepis art. 8 ustęp 6 i 11 w związku z art. 11 ustęp 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2007r., nr 11, poz. 74 ze zmianami).

Dlatego też w ocenie Sądu w niniejszej sprawie należało zastosować przepis art. 36 ustęp 2 w związku z art. 48 ustęp 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2010r., nr 77, poz. 512) i jako podstawę wymiaru świadczenia uwzględnić wyłącznie okres współpracy odwołującej. Z całą pewnością gdyby była podobna sytuacja w przypadku pracownika, któryby podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu zatrudnienia u dwóch różnych pracodawców w okresach po sobie nieprzerwanie następujących, organ rentowy nie uwzględniłby wysokości wynagrodzenia u pierwszego z pracodawców, gdyby niezdolność do pracy pracownika wystąpiła w okresie wykonywania pracy na rzecz drugiego z pracodawców.

Odwołująca w okresie 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających okres pobierania zasiłku chorobowego, tj. poprzedzających dzień 4 września 2013r. nie pobierała świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i tym samym w niniejszej sprawie nie ma zastosowania przepis art. 43 w związku z art. 48 ustęp 2 wyżej powołanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999r., który mógłby uzasadniać stanowisko ZUS-u zaprezentowane w zaskarżonej odwołaniem decyzji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011r. w sprawie o sygn. I UK 63/11, opubl. OSNP 2012/19-20/48).

W tych okolicznościach na podstawie wyżej powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł organ rentowy.

Skarżąc wyrok w całości zarzucił naruszenie prawa materialnego art. 48 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2014 poz. 159).

Wskazując na powyższą podstawę apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Odwołująca w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona i zasługuje na uwzględnienie gdyż zarzut naruszenia prawa materialnego jest trafny.

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2010r., nr 77, poz. 512) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu nie będącemu pracownikiem stanowi przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Natomiast ust. 2 tego artykułu stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu niebędącemu pracownikiem stosuje się odpowiednio, między innymi, przepisy art. 36 ust. 2-4.

Z art. 36 ust. 4 wynika, że podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy. Istotne znaczenie dla wysokości zasiłku chorobowego ma zatem nie tylko ustalenie okresu nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, lecz także wyjaśnienie, jaki przychód ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, uzyskany w okresie 12 miesięcy kalendarzowych nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego z różnych tytułów, stanowi podstawę wymiaru zasiłku chorobowego.

W podstawie wymiaru zasiłku chorobowego należy ująć przychód uzyskiwany przez ubezpieczonego z okresu 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, mimo zmiany tytułu ubezpieczenia. Przemawia także za tym odpowiednie stosowanie art. 36 ust. 4 ustawy zasiłkowej. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia (tutaj przychodu) uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy. Skoro istniało nieprzerwane ubezpieczenie chorobowe, takim przychodem u płatnika składek (osoby zobowiązanej do opłacenia składek na własne ubezpieczenie) jest każdy przychód osiągnięty z tytułu tej działalności w powyższym okresie. Taka wykładnia powyższego przepisu uwzględnia także cel, jakemu służy zasiłek chorobowy polegający na kompensowaniu dochodów utraconych na skutek niezdolności do pracy (por. uzasadnienie uchwały I UZP 5/08). Są to zatem dochody z aktualnej aktywności zawodowej, a nie dochody uzyskiwane z wcześniejszego źródła zarobkowania. Określony przepisami ustawy okres 12 miesięcy kalendarzowych ma jedynie na celu usprawiedliwione uśrednienie wysokości zasiłku chorobowego, z uwzględnieniem przychodu (w rozumieniu art. 3 pkt 4) z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (por. uchwałę Sadu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2009r., sygn. akt I UZP 9/09).

Z ustalonego w przedmiotowej sprawie stanu faktycznego wynika, iż odwołująca podlegała nieprzerwanie dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu najpierw z tytułu prowadzenia własnej pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 maja 2012r. do dnia 4 kwietnia 2013r., a następnie po jej zawieszeniu od dnia 05 kwietnia 2013r. jako osoba współpracująca.

W nawiązaniu do powyższego stwierdzić należy, że skoro odwołująca od dnia 1 maja 2012r. podlegała nieprzerwanemu ubezpieczeniu chorobowemu, chociaż z dwóch różnych tytułów, to w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego należy uwzględnić podstawę składki z nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego zarówno z okresu działalności gospodarczej jak i okresu współpracy z mężem.

W powołanej wyżej uchwale Sadu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2009r. sygn. akt I UZP 9/09) wyrażony został pogląd, iż nie ma przeszkód, aby w podstawie wymiaru zasiłku chorobowego ująć przychód uzyskiwany przez ubezpieczonego z okresu 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, mimo zastąpienia przez pewien czas tego tytułu ubezpieczenia innym tytułem.

W tym stanie rzeczy skoro apelacja okazała się uzasadniona należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżony wyrok i odwołanie oddalić.